

**PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI
I KONSUMENTÓW**

DELEGATURA W BYDGOSZCZY

ul. Długa 47, 85-034 Bydgoszcz
tel. (052) 345-56-44, Fax (052) 345-56-17
E-mail: bydgoszcz@uokik.gov.pl

Bydgoszcz, dnia 17 czerwca 2010r.

Znak: RBG 61-02/10/MB

DECYZJA Nr RBG-7/2010

- I.** Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.: Dz.U. z 2007r. Nr 99, poz. 660, Dz.U. z 2007r. Nr 171, poz. 1206, Dz.U. z 2008. Nr 157, poz. 976, Dz.U. z 2008r. Nr 223, poz. 1458, Dz. U. z 2008r. Nr 227, poz. 1505, Dz. U. z 2009r. Nr 18, poz. 97, Dz. U. z 2009 Nr 157, poz. 1241) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów –

uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę, stosowaną przez **Miejską Kolej Liniową Karpacz Sp. z o.o. z siedzibą w Karpaczu**, polegającą na zamieszczeniu we wzorcu umownym postanowień umownych o następującej treści:

- 1. Za szkody spowodowane nieprzestrzeganiem zasad niniejszego regulaminu – kodeksu MKL Karpacz Sp. z o.o. nie odpowiada (pkt 18 *Regulaminu Kodeksu Narciarskiego*);**
- 2. Zarządca kompleksu narciarskiego zastrzega sobie prawo zamykania tras i wyciągów oraz kolei w czasie:**
 - **Awarii urządzenia,**
 - **Przerwie w dostawie prądu,**
 - **Nadmiernej prędkości wiatru,**
 - **Inne nie wynikające z winy zarządcy****W tych przypadkach klientowi nie przysługuje zwrot kosztów biletu, karnetu. (pkt 4 *Regulaminu korzystania z biletów i karnetów*),**

które są postanowieniami umownymi wpisanymi na podstawie art. 479⁴⁵ *Kodeksu postępowania cywilnego* do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **i stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 22 kwietnia 2010r.**

- II.** Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.: Dz.U. z 2007r. Nr 99, poz. 660, Dz.U. z 2007r. Nr 171, poz. 1206, Dz.U. z 2008. Nr 157, poz. 976, Dz.U. z 2008r. Nr 223, poz. 1458, Dz. U. z 2008r. Nr 227, poz. 1505, Dz. U. z 2009r. Nr 18, poz. 97, Dz. U. z 2009 Nr 157, poz. 1241)

oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy, w związku ze stwierdzeniem praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w pkt I niniejszej decyzji

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów –

nakłada się na Miejską Kolej Liniową Karpacz Sp. z o.o. z siedzibą w Karpaczu, karę pieniężną w wysokości 4 673 zł (słownie: cztery tysiące sześćset siedemdziesiąt trzy złote), płatną do budżetu państwa.

UZASADNIENIE

W dniu 23 marca 2010r. – Postanowieniem Nr 37/210 – Prezes Urzędu, po uprzednim przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, wszczął z urzędu postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez Miejską Kolej Liniową Karpacz Sp. z o.o. z siedzibą w Karpaczu (dalej: MKL Karpacz lub Spółka) praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których stanowi art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* [zw. dalej także *ustawą o ochronie(...)*], polegających na zamieszczeniu we wzorcu umownym następujących zapisów:

- 1. Za szkody spowodowane nieprzestrzeganiem zasad niniejszego regulaminu – kodeksu MKL Karpacz Sp. z o.o. nie odpowiada (pkt 18 *Regulaminu Kodeksu Narciarskiego*);**
- 2. Zarządca kompleksu narciarskiego zastrzega sobie prawo zamykania tras i wyciągów oraz kolei w czasie:**
 - **Awarii urządzenia,**
 - **Przerwie w dostawie prądu,**
 - **Nadmiernej prędkości wiatru,**
 - **Inne nie wynikające z winy zarządcy****W tych przypadkach klientowi nie przysługuje zwrot kosztów biletu, karnetu. (pkt 4 *Regulaminu korzystania z biletów i karnetów*),**

które są postanowieniami umownymi wpisanymi na podstawie art. 479⁴⁵ *Kodeksu postępowania cywilnego* do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone.

W toku niniejszego postępowania skarżony przedsiębiorca pismem z dnia 13 kwietnia 2010 r. odniósł się do postawionych zarzutów, informując iż zakwestionowane przez Prezesa Urzędu postanowienia, zostaną usunięte z regulaminów. Pismem z dnia 7 maja 2010r. Spółka poinformowała, iż w dniu 22 kwietnia 2010r. dokonano zmiany regulaminów, na dowód czego przedłożono uchwałę Zarządu Miejskiej Kolei Liniowej Karpacz Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z dnia 22 kwietnia 2010r. w sprawie zmiany Regulaminu Kodeks Narciarski oraz Regulaminu korzystania z biletów i karnetów oraz ww. regulaminy po dokonanych zmianach .

Spółka została poinformowana o zakończeniu zbierania materiału dowodowego oraz o możliwości zapoznania się ze zgromadzonym w toku postępowania materiałem. Z powyższego uprawnienia nie skorzystał.

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

1. Strona postępowania:

– Spółka jest przedsiębiorcą wpisanym do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000150651 (rejestracji dokonano dnia 10 stycznia 2003 r.).

Przedmiotem działalności jest m.in. prowadzenie pasażerskiego transportu lądowego w postaci naziemnych i napowietrznych linii kolei linowych, prowadzenie eksploatacji tras narciarskich i innych urządzeń sportowych, prowadzenie szkoły narciarskiej, organizacja imprez sportowych. (dowód: odpis z Krajowego Rejestru Sądowego, karta 5-11)

2. W związku z prowadzoną działalnością, MKL Karpacz S. z o.o. w Karpaczu wprowadziła do obrotu i stosowała wzorce umowne, które m.in. zawierały postanowienia umowne o treści:

- 1. Za szkody spowodowane nieprzebrzeganiem zasad niniejszego regulaminu – kodeksu MKL Karpacz Sp. z o.o. nie odpowiada (pkt 18 *Regulaminu Kodeksu Narciarskiego*);**
- 2. Zarządca kompleksu narciarskiego zastrzega sobie prawo zamykania tras i wyciągów oraz kolei w czasie:**
 - **Awarii urządzenia,**
 - **Przerwie w dostawie prądu,**
 - **Nadmiernej prędkości wiatru,**
 - **Inne nie wynikające z winy zarządcy****W tych przypadkach klientowi nie przysługuje zwrot kosztów biletu, karnetu. (pkt 4 *Regulaminu korzystania z biletów i karnetów*).**

3. W toku niniejszego postępowania Spółka przedstawiła *Regulamin Kodeks Narciarski, Regulamin korzystania z biletów i karnetów* po dokonanych zmianach. Ze wspomnianych regulaminów wyeliminowano niedozwolone postanowienia umowne, kwestionowane w niniejszym postępowaniu. Zmiany we wzorcach zostały wprowadzone uchwałą zarządu Miejskiej Kolei Liniowej Karpacz Sp. z o.o. z siedzibą w Karpaczu z dnia 22 kwietnia 2010r. Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. W związku z powyższym Prezes Urzędu uznał za datę zaniechania stosowania niedozwolonej praktyki dzień 22 kwietnia 2010r.

(dowód: pismo skarżonego przedsiębiorcy, karta 23-27)

Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, Prezes Urzędu zważył:

Podstawą do rozstrzygnięcia sprawy w oparciu o przepisy ustawy *o ochronie (...)* jest uprzednie zbadanie przez Prezesa Urzędu, czy w danej sprawie zagrożony został interes publicznoprawny. Stwierdzenie, że to nastąpiło, pozwala na realizację celu tej ustawy, wskazanego w art. 1 ust. 1, którym jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasad podejmowanej w interesie publicznoprawnym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Zdaniem Prezesa Urzędu rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy są lub będą klientami MKL Karpacz. Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów. Innymi słowy - naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa Urzędu działań przewidzianych w ustawie *o ochronie (...)*.

Art. 24 ust. 1 ustawy *o ochronie (...)* stanowi, iż „Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.”, natomiast art. 24 ust. 2 określa, iż „Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności: 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego. (...).”

Do stwierdzenia praktyki, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy *o ochronie (...)* konieczne jest wykazanie, iż przedsiębiorca stosuje we wzorcu umownym postanowienia, które zostały wpisane do prowadzonego przez Prezesa Urzędu rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym w art. 479⁴⁵ *Kodeksu postępowania cywilnego*.

Zbiorowe interesy konsumentów podlegają ochronie przed działaniami przedsiębiorców, które są sprzeczne z prawem, tj. przepisami określonych aktów prawnych oraz zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami.

Jak wspomniano wyżej, zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy *o ochronie (...)*, za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ *Kodeksu postępowania cywilnego*.

Należy w tym miejscu wskazać, iż wzorce umowne wykorzystywane przy zawieraniu umów z konsumentami mogą być poddane kontroli abstrakcyjnej. Kontroli abstrakcyjnej wzorca jako takiego (art. 479³⁶ – 479⁴⁵ k.p.c.) dokonuje się niezależnie od tego, czy wzorzec był, czy też nie był zastosowany w konkretnej umowie. Kontrola taka obejmuje klauzule pojedyncze lub zbiorowe (cały wzorzec lub jego fragment). Oceny postanowień w wypadku kontroli abstrakcyjnej dokonuje Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wyłącznie do kompetencji tego Sądu należy uznanie postanowień wzorców umownych za niedozwolone. Art. 479⁴³ k.p.c. rozszerza prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. Skutek tzw. prawomocności rozszerzonej następuje od chwili wpisania wzorca umowy do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. Konsekwencją umieszczenia postanowienia umownego w w/w rejestrze jest to, że posłużenie się nim będzie miało skutek wprowadzenia do umowy elementu bezwzględnie przez prawo zakazanego. Wpis do rejestru niedozwolonych postanowień umownych oznacza, że od tego momentu stosowanie takiej klauzuli jest zakazane we wszystkich wzorcach umownych. Powyższe stanowisko Prezesa Urzędu zgodne jest z orzecznictwem Sądu Najwyższego, który w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (sygn. akt III SZP 3/06) stwierdził, iż „(...) *stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów (...)*”. W uzasadnieniu do powyższej uchwały Sąd uznał m.in., że „(...) *praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów art. 23a u.o.k.ik. obejmuje również przypadki wprowadzania jedynie zmian kosmetycznych polegających na przestawieniu wyrazów lub zastąpieniu jednych wyrazów innymi, jeżeli tylko wykładnia postanowienia pozwoli stwierdzić, że jego treść mieści się w hipotezie zakazanej klauzuli. Stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej, co wpisana do rejestru (...). Przyjęta powyżej rozszerzająca wykładnia art. 23a u.o.k.ik. znajduje również uzasadnienie w dyrektywach 93/13 oraz 98/27 a także orzecznictwie ETS dotyczącym zasady efektywności (...)*”. Tym samym Sąd Najwyższy przesądził, iż stosowanie postanowienia tożsamego z postanowieniem wpisanym do Rejestru przez przedsiębiorcę, który nie był stroną lub uczestnikiem postępowania sądowego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, w wyniku którego dane postanowienie zostało wpisane do Rejestru, stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Nie jest również konieczna dokładna literalna identyczność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej i stąd niedozwolone będą także takie postanowienia umów, które mieszczą się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru, której treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię.¹

Przedmiotem niniejszego postępowania jest wykazanie, że wyżej wymienione, zakwestionowane przez Prezesa Urzędu zapisy wzorców umownych stosowanych przez Miejską Kolej

¹ Por. wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 6 marca 2008r., XVII AmA 100/07).

Liniową Karpacz Sp. z o.o. z siedzibą w Karpaczu przy zawieraniu umów o korzystanie z wyciągów narciarskich oraz korzystania z biletów i karnetów, są tożsame z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnymi wyrokami Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do Rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ *Kodeksu postępowania cywilnego* pod pozycjami: 992, 995.

W wyroku z dnia 26 października 2006 r. (sygn. akt XVII Amc 11/06) Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone postanowienie umowne zapis, który następnie został wpisany pod pozycją 992 do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone o treści: „*Nieprzestrzeganie regulaminu przez Użytkownika powoduje zwolnienie Czarna Góra S.A. ze wszelkiej odpowiedzialności w stosunku do użytkownika*”. Zarówno postanowienie wzorca o treści: „**Za szkody spowodowane nieprzestrzeganiem zasad niniejszego regulaminu – kodeksu MKL Karpacz Sp. z o.o. nie odpowiada**”, jak i postanowienie wpisane do Rejestru pod pozycją 992, kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy i wypełniają znamiona niedozwolonej klauzuli, o której mowa w art. 385¹ § 1 i art. 385³ pkt 1 i 2 k.c., albowiem wyłączają odpowiedzialność względem konsumenta za szkody na osobie oraz wyłączają odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. Sąd w uzasadnieniu do powyższego wyroku stwierdził, iż sformułowanie postanowienia w sposób ogólny, umożliwia uwolnienie się przedsiębiorcy od wszelkiej odpowiedzialności względem konsumenta pod pozorem nieprzestrzegania regulaminu. Taki zapis wzorca, zdaniem Sądu, stawia konsumenta chcącego dochodzić swych roszczeń od przedsiębiorcy w mniej korzystnej sytuacji, ponieważ musi on udowodnić, że do powstania szkody nie doszło z powodu nieprzestrzegania regulaminu.

Porównywane powyżej zapisy nie zachowują wprawdzie identycznego brzmienia, jednakże analiza ich treści prowadzi do wniosku, iż mają one taki sam cel i wywołują identyczne skutki, a mianowicie **prowadzą do wyłączenia lub ograniczenia odpowiedzialności przedsiębiorcy świadczącego usługi przewozu koleją linową względem konsumenta zarówno za szkody na osobie jak i za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania.**

W wyroku z dnia 26 października 2006 r. (sygn. akt XVII Amc 11/06) Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone postanowienie umowne zapis, który następnie został wpisany pod poz. 995 do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone o treści: „*Czarna Góra S.A. jest zwolniona z obowiązku zawarcia i (lub) wykonania umowy bez odszkodowania i zwrotu pieniędzy za bilet w następujących przypadkach: a. wystąpienia siły wyższej : planowanej lub ewentualnej przerwy w dostawie energii elektrycznej, zaistnienia sytuacji zagrażającej bezpieczeństwu Użytkowników*”. Zarówno postanowienie wzorca o treści: „**Zarządca kompleksu narciarskiego zastrzega sobie prawo zamykania tras i wyciągów oraz kolei w czasie: awarii urządzenia, przerwie w dostawie prądu, nadmiernej prędkości wiatru, inne nie wynikające z winy zarządcy. W tych przypadkach klientowi nie przysługuje zwrot kosztów biletu, karnetu**”, jak i postanowienie wpisane do Rejestru pod pozycją 995 stanowią niedozwolone postanowienia umowne. W przywołanym wyżej orzeczeniu Sąd uznał, iż tego rodzaju postanowienie zwalnia przedsiębiorcę z obowiązku wykonania umowy bez konieczności zwrotu opłaty uiszczanej przez konsumenta w przypadku wystąpienia siły wyższej w postaci planowanej lub awaryjnej przerwy w dostawie energii elektrycznej. Zdaniem Sądu o planowanej przerwie w dostawie energii elektrycznej przedsiębiorca prowadzący profesjonalną działalność gospodarczą powinien wiedzieć i uwzględnić tą ewentualność w organizacji swojej działalności. Tego rodzaju zapisy są również sprzeczne z ogólną zasadą wyrażoną w art. 494 k.c., nakładającą na stronę odstępującą od umowy obowiązek zwrotu drugiej stronie otrzymanego od niej świadczenia. W ocenie sądu, nawet gdyby przyjąć, że przerwa w dostawie energii jest swego rodzaju okolicznością, która nie zależy od przedsiębiorcy, to brak jest podstaw do uznania, że z tej przyczyny przewoźnik powinien być całkowicie zwolniony z odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania.

W świetle powyższego, nie powinno budzić wątpliwości, iż powyższe klauzule są tożsame co do celu jak i co do skutków. Celem powyższych zapisów jest bowiem **wyłączenie odpowiedzialności względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania oraz pozbawienia prawa żądania zwrotu świadczenia konsumenta spełnionego wcześniej niż świadczenie kontrahenta, gdy strony wypowiedają, rozwiązują lub odstępują od umowy.**

Z powyższych względów porównywane zapisy należy uznać za tożsame.

Konkludując, stwierdzić należy, iż w celu wykazania bezprawności działań MKL Karpacz, w toku niniejszego postępowania Prezes UOKiK ustalił, że treść postanowień zawartych w kontrolowanym wzorcu umowy mieści się w hipotezach klauzul wpisanych do Rejestru. Uwzględnił przy tym dwa kryteria tożsamości klauzul kwestionowanych z klauzulami wpisanymi do Rejestru, a mianowicie: kryterium tożsamości stosunków prawnych, których dotyczy klauzula kwestionowana i klauzula wpisana do Rejestru, a także kryterium tożsamości treści klauzuli kwestionowanej z treścią klauzuli uznanej przez SOKiK za abuzywne. Badanie tożsamości stosunków prawnych odbyło się w oparciu o kryterium branży, w jakiej działa przedsiębiorca, który stosuje we wzorcach umów w obrocie konsumenckim kwestionowane postanowienia umowne oraz w jakiej działał przedsiębiorca, którego postanowienie umowne zostało wpisane do Rejestru (prowadzenie pasażerskiego transportu lądowego w postaci naziemnych i napowietrznych linii kolejowych). Przy badaniu zaś tożsamości treści klauzuli kwestionowanej z treścią klauzuli wpisanej do Rejestru, Prezes UOKiK wziął pod uwagę kryterium celu, jakiemu służy kwestionowana klauzula, a co za tym idzie, jakie skutki wywołuje lub może wywołać dla konsumentów. O uznaniu tożsamości badanych klauzul z klauzulami rejestrowymi przesadziły zatem: cel, jakiemu służy kwestionowana klauzula, kontekst umieszczenia klauzuli w Rejestrze, a także kryterium podobieństwa stanu faktycznego, będącego podstawą oceny abuzywności danej klauzuli.

Mając powyższe na uwadze, Prezes UOKiK stwierdził, iż analizowane klauzule mieszczą się w hipotezach klauzul wpisanych do Rejestru pod poz. 992 i 995.

W myśl art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy *o ochronie (...)* stosowanie postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone jest praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Mówiąc o „zbiorowym interesie konsumentów” należy zaznaczyć, iż ustawa *o ochronie (...)* nie podaje jego definicji, wskazując jednak w art. 24 ust. 3, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. O tym, czy naruszony został interes zbiorowy, nie zawsze przesądza kryterium ilościowe, ponieważ niekiedy jeden ujawniony przypadek naruszenia prawa konsumenta może być przejawem często lub nawet powszechnie stosowanej praktyki naruszającej interes zbiorowy.

W niniejszej sprawie bez wątplenia mamy do czynienia z naruszeniem praw licznej grupy konsumentów, wszystkich konsumentów będących klientami MKL Karpacz, jak i potencjalnych zainteresowanych, którzy mogą zawrzeć z nim umowę o korzystanie z wyciągów narciarskich oraz korzystania z biletów i karnetów.

Tak więc, w rozpatrywanym stanie faktycznym zachowanie przedsiębiorcy nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, lecz mamy do czynienia z naruszonymi uprawnieniami określonego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej, licznej grupy obecnych i przyszłych kontrahentów przedsiębiorcy.

Reasumując, skoro wykazano powyżej, iż kwestionowane zapisy *Regulaminu Kodeks Narciarski, Regulaminu korzystania z biletów i karnetów* są tożsame z klauzulami wpisanymi do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, to posługiwanie się nimi w obrocie konsumenckim uznać należy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

W związku ze spełnieniem przesłanek wynikających z art. 24 ust 1 i 2 ustawy *o ochronie (...)* należało zachowanie wymienionego przedsiębiorcy uznać za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Jednakże zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy *o ochronie (...)* nie wydaje się decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującej zaniechanie jej stosowania, jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, o której mowa w art. 24. W związku z przedstawieniem uchwały zarządu Miejskiej Kolei Liniowej Karpacz Spółki z o.o. z siedzibą w Karpaczu z dnia 22 kwietnia 2010 w sprawie zmiany Regulaminu Kodeks Narciarski oraz Regulaminu korzystania z biletów i karnetów, wprowadzającej zmiany we wzorcach z dniem podjęcia uchwały, Prezes Urzędu wydał decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdził zaniechanie jej stosowania z dniem 22 kwietnia 2010r.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie I sentencji tej decyzji.

Ad II

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu ma kompetencje do ukarania Przedsiębiorcy poprzez nałożenie na niego kary pieniężnej w wysokości do 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeśli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

Nakładanie kar pieniężnych w świetle wyżej przywołanego przepisu odbywa się co prawda na zasadzie fakultatywności, niemniej jednak – jak podkreśla się w doktrynie – stosowanie kar pieniężnych powinno mieć miejsce w przypadkach dostatecznie wykształconych w praktyce reguł stosowania przepisów dotyczących naruszenia zbiorowych interesów konsumentów.²

W tym miejscu podkreślić należy, iż wzorce umowne stosowane przez przedsiębiorców świadczących usług przewozowe wykonywane koleją linową były już poddane kontroli abstrakcyjnej dokonywanej przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, na skutek czego w jawnym rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone znalazły się klauzule dotyczące tych usług. Dochowując zatem należytej staranności, Spółka na bieżąco winna monitorować rejestr, aby wyeliminować ze stosowanych przez nią wzorców klauzule, które kształtują prawa i obowiązki konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszają ich interesy (art. 385¹ k.c. i nast.). Jeżeli tego nie czyni i stosuje względem swoich kontrahentów – konsumentów klauzule abuzywne, jej działanie uznać należy za zawinione.

Mając na względzie powyższe oraz stan faktyczny niniejszej sprawy, Prezes Urzędu postanowił skorzystać z uprawnienia do nałożenia kary pieniężnej z tytułu naruszenia zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie zawiera zamkniętego katalogu przesłanek, od których uzależniona jest wysokość kar nakładanych na przedsiębiorców. W art. 111 przykładowo jedynie wskazano, iż Prezes Urzędu winien wziąć pod uwagę okres, stopień, okoliczności naruszenia przepisów ustawy oraz uprzednie naruszenia przepisów ustawy. Ponadto orzecznictwo wskazuje, że w przypadku kar przesłankami, które należy brać pod uwagę, są m.in.: potencjał ekonomiczny przedsiębiorcy, dopuszczalny poziom kary wynikający z przepisów ustawy oraz cele, jakie kara ma osiągnąć (por.: wyrok Sądu Najwyższego z 27.06.2000 r., sygn. akt I CKN 793/98 LexPolonica nr 390244).

W roku 2009 przedsiębiorca osiągnął przychód w wysokości – 6 676 404,93 zł, (karta 28-30). Maksymalny wymiar kary jaki można nałożyć na przedsiębiorcę wynosi 667 640,49 zł – 10% osiągniętego przychodu w roku 2009.

Podkreślić nadto należy, iż nakładana przez Prezesa Urzędu kara finansowa pełni trojaka funkcję: represyjną, prewencyjną i edukacyjną.

Ustalając wymiar kary, należy wziąć przede wszystkim pod uwagę funkcję prewencyjną kar, w tym prewencję ogólną. Kara bowiem winna być ustalona tak, aby powstrzymać przedsiębiorcę stosującego praktykę oraz innych przedsiębiorców przed stosowaniem w przyszłości tego typu praktyk w obrocie z konsumentami. Zważyć należy na skalę naruszeń zbiorowych interesów konsumentów przez przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie świadczenia usług przewozowych wykonywanych koleją linową, szczególnie w sezonie narciarskim. Zachodzi zatem konieczność wymierzenia kary o takiej wysokości, która zniechęci tych przedsiębiorców do stosowania niedozwolonych postanowień umownych, a tym samym zobliguje ich do bieżącego monitorowania rejestru niedozwolonych postanowień umownych i uaktualniania, zgodnie z prawem, stosowanych przez siebie wzorców.

² M. Król - Bogomiłska [w:] T. Skoczny (red.), *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2009, s. 1614.

Decyzje administracyjne wydawane przez Prezesa UOKiK – w szczególności te, w których stwierdza się stosowanie praktyki – oprócz skutku prawnego, jaki wywołują bezpośrednio wobec strony danego postępowania, mają także prewencyjny oraz informacyjny (edukacyjny) charakter i powinny stanowić dla wszystkich uczestników rynku wyraźny sygnał, jakich zachowań przedsiębiorcy powinni unikać i jakie zachowania konsumenci mogą skutecznie kwestionować.³

W niniejszym postępowaniu stwierdzono stosowanie dwóch niedozwolonych postanowień umownych. Każde z postanowień stosowanych przez Miejską Kolej Liniową Karpacz w sposób bezpośredni wpływa na interesy ekonomiczne konsumentów. Postanowienie z punktu I.1 sentencji decyzji wyłącza odpowiedzialność względem konsumenta za szkody na osobie oraz wyłącza odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. Zapis punktu I.2 zwalnia przedsiębiorcę z obowiązku wykonania umowy bez konieczności zwrotu opłaty uiszczonej przez konsumenta. W ocenie Prezesa Urzędu nie ma wątpliwości, że postanowienia te są przejawem nierównorzędnego i nierzetelnego traktowania konsumentów i bezpośrednio naruszają ich interesy.

Konsekwencją stosowania powyższych praktyk było pogorszenie sytuacji konsumentów. Fakt, że kwestionowane zapisy funkcjonowały w obrocie prawnym stwarzało zagrożenie, że przedsiębiorca mógł uzyskać od konsumenta nieuzasadnione korzyści w przypadku odstąpienia klienta od umowy, a także ograniczyć prawo konsumenta do dochodzenia swych roszczeń od przedsiębiorcy.

W związku z powyższym oraz mając na uwadze okres stosowania praktyki (ponad rok), organ antymonopolowy uznał, iż natura naruszenia i kumulacja naruszeń polegających na stosowaniu niedozwolonych postanowień umownych uzasadnia ustalenie wyjściowego poziomu wymiaru kary pieniężnej na poziomie 0,1% przychodu uzyskanego przez przedsiębiorcę w 2009 r., co jest równe kwocie 6 676,40 zł.

Prezes Urzędu ustalając karę wziął pod uwagę okoliczność wykazania przez Spółkę zaniechania stosowania niedozwolonej praktyki. Powyższe należy poczytać jako okoliczność łagodzącą, tym samym uzasadniającą obniżenie poziomu wymiaru kary o 30% (2 002,92 zł).

W związku z powyższym, Prezes Urzędu postanowił nałożyć na karę w wysokości **4 673 zł**, co odpowiada **0,07 %** przychodu przedsiębiorcy osiągniętemu w 2009r. i równocześnie stanowi 0,7 % kary maksymalnej. Kara w takim wymiarze jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i współmierna do możliwości finansowych przedsiębiorcy. Organ antymonopolowy uznał, że orzeczona kara prawidłowo spełni zarówno funkcję represyjną, jak i swoje zadania w zakresie prewencji generalnej i indywidualnej, zapobiegając stosowaniu podobnych naruszeń w przyszłości zarówno przez samego przedsiębiorcę, jak i przez innych przedsiębiorców.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie II sentencji tej decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP O/O Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

³ C. Banasiński, E. Piontek (red.), *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, Wydawnictwo LexisNexis, Warszawa 2009, s. 819.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c., od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy.

*Z up. Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Bydgoszczy
Dorota Karczevska*

Otrzymują:

1. Miejska Kolej Liniowa Karpacz Sp. z o.o.
ul. Turystyczna 4
58-540 Karpacz
2. a/a